

Márk evangéliuma

Lekció: 1Kor 15,1-20

Textus: Mk 16,1-8

2012. jún. 10

Gazdagrét

Egy új kezdet

Befejezetlen a történet, amit felolvastam. A váratlan, szinte félbeszakított befejezés hiányérzetet kelt. A feltámadás története egy új kezdet története, de mindannyian érezzük, hogy mintha ez az új kezdet itt nem tudna kibontakozni. Elhangzik az örömhír ("*Feltámadt, nincsen itt.*"), de mintha nem hozna átütő sikert: az asszonyok "*senkinek sem mondtak el semmit, mert féltek.*" A feltámadt Jézus nem jelenik meg. Ez Márk evangéliumának a vége, mert a következő versek (9-20), amint Bibliánk lábjegyzetben közli is, a legrégebbi kéziratokban nem találhatóak. Éppen az idecsatolásuk magyarázata, hogy a korabeli olvasók is érezték, mintha valami hiányozna. Két magyarázat létezik erre a bibliatudósok között. Az egyik tábor szerint vagy elveszett az eredeti befejezés, vagy esetleg valami ok miatt (betegség, halál, stb.) Márk nem tudta megírni ezt a részt. De az egész mű logikus következménye az lett volna, hogy Márk - a többi evangélistához hasonlóan - elbeszéli Jézus megjelenését, hiszen Jézus ígéretet tett a tanítványoknak arra, hogy találkozni fog velük Galileában. A magyarázók egy másik csoportja szerint azonban Márk tudatosan hagyta befejezetlenül a Jézus Krisztusról, Isten Fiáról szóló evangéliumot. Azért hagyja az asszonyok kudarcát az utolsó szónak - és ezzel bizonytalannak mutatja az evangélium ügyének jövőjét -, hogy az olvasóra helyezze annak a felelősségét, hogy továbbmondja az örömhírt. Meghív minket a történetbe, hogy legyünk annak folytatói, hordozói, továbbadói; a feltámadás, egy egészen új kezdet hírvivői. Beszéljük el, adjuk tovább, hogy a názáreti Jézus, aki meghalt a kereszten, Isten Fia, szabadító és megváltó. Ő feltámadt, él, uralkodik, előttünk jár, és kész velünk találkozni, és újat kezdeni.

Akár ez volt Márk közvetlen szándéka a váratlan befejezéssel, akár nem (mert elveszett, vagy nem készült el a befejezés), az evangélista célja egyértelmű: Jézus Krisztus feltámadása új kezdetet jelent. A következő módon szeretném ezt közel hozni ma: 1. Az új kezdet körülményei, 2. Az új kezdet tartalma, 3. Az új kezdet horizontja és jelentősége, 4. Hogyan lesz a miénk, és hogyan hat ránk az új kezdet?

I. Az új kezdet körülményei

Ha azt tartjuk szem előtt, hogy Márk evangélista hite szerint az egész világtörténelem legcsodálatosabb történetét beszéli el, ami meggyőződése szerint az az esemény, ami mindent megfordít és új fénybe állít, a leírás hétköznapisága bámulatra méltó. Azt is meg kell jegyeznünk, hogy magát az *eseményt*, a csodát, a feltámadást nem is írja le (amint egyik evangélista sem, hiszen senki sem volt jelen szemtanúként), csak annak következményeiről, körülményeiről tud beszámolni. Mindenesetre fontos hangsúlyoznunk, hogy ha valaki tendenciózusan azért ír, hogy - fogalmazzunk így - egy új vallási mozgalmat alapozzon meg, egészen biztosan nem úgy tesz, mint Márk (vagy a többi evangélista). Akkor csodás, legendás elemek, bátor, hősiesség kiállások, az első követők a majd nyomukba lépőket örökké lelkesítő tettei rajzolják meg a képet. Itt azonban valami egészen mással találkozunk. Az asszonyok a kötelesség (megkenés)

elvégzésére készülnek; beszélgetnek a kő elhengerítésének problémájáról; találkoznak egy ifjúval, aki bejelenti, hogy Jézus feltámadt; majd félve elfutnak. Semmi hősiesség, semmi legenda-szerű. Valójában - bár Jézus háromszor is beszélt arról, hogy keresztre fogják feszíteni, majd fel fog támadni - ezen a reggelen semmi sem mutat arra, hogy bárki számolt ezzel. Az asszonyok egyedül mennek, hogy elvégezzék a holttest elmaradt megkenését, és tanítványnak - férfinak, aki segíthetne talán kinyitni a barlangsírt - nyoma sincs. Ebben a mindennapiban, gyászban, sőt, ha Jézus korábbi szavaira tekintünk, abszolút hitetlen kontextusban születik meg az új kezdet, amire a követ szava mutat: *"Feltámadt, nincsen itt."*

Foglaljuk röviden össze, hogy mi a kettős jelentősége ennek! Először, amint már említettem, ha Márk kitalál egy történetet Jézus feltámadásáról, annak befogadásáról és továbbadásáról, egy új mozgalom kezdetéről, az biztos, hogy nem így hangzik. A valószínűtlenség így a történeti hitelesség felé mutat. Így kellett lennie - mert ilyet senki ki nem talált volna. Másodszor azt látjuk, hogy Istennek nincs szüksége emberi kiszínezésre. Az ő evangéliuma, az új kezdet nagy csodája önmagában megáll. Továbbá a hétköznapiakban, a mindennaposban ragyog fel. Hasonlóan ehhez - a gyászban. A betegágy mellett. Szerelmi, párkapcsolati vagy éppen szakmai kudarcban. Az elvarratlan, értetlen, "befejezetlen" helyzetben. Mindez nem hogy nem ellensége az új kezdetnek, hanem éppen lehetősége. Mert lehetőség ott adatik, ahol emberileg nem adatik és nem várt. Egyszer csak a szívben felfakad a bizonyosság: *"Feltámadt, nincsen itt."* Azaz Jézus él, és most valami egészen más készül, mint amit eddig láttam, értettem. Mély belső bizonyosság árad szét a szívben. Olyan egyszerűen, közvetlenül, mint az ifjú szavai...

II. Az új kezdet tartalma

"Én Istenem, én Istenem, miért hagytál el engem?" (Mk 15,34) - kiáltott fel Jézus a kereszten. Majd kilehelte a lelkét, és ezzel együtt elhangzott a római százados hitvallása: *"Bizony, ez az ember Isten Fia volt!"* (v.39) Ugyanakkor, még ha láttuk is múlt héten ennek jelentőségét és gazdag áldását, a kérdés mindvégig velünk marad: mi történt Jézussal? És vajon vége lehet-e itt a Márk által elbeszélte történetnek, az Isten Fia evangéliumának? És mit higgyünk Jézus azon kijelentéseiről, amiben azt mondta, hogy feltámad? Még ha hisszük is, hogy Jézus kereszthalála helyettes áldozat a mi bűneinkért, a halott Jézus mégis vereséget jelent, hiszen a halál hatalma erősebbnek bizonyult nála, valamint az a hite, hogy feltámad, hiábavalónak bizonyul. Hogy ezt mennyire így gondolták Jézus követői is, az egyértelmű Pál apostol szavaiban: *"Ha ... Krisztus nem támadt fel, akkor hiábavaló a mi igehirdetésünk, de hiábavaló a ti hitetek is."* Éppen ezért a feltámadás, az új kezdet először is azt mutatja meg, hogy Jézus valóban az Isten Fia, hogy szenvedése és halála valóban nem értelmetlen és véletlen, valamint mindaz, amit mondott igaz. Másképpen mondva a feltámasztásban az Atya igazolta a Fiát, Jézust, és mindaz, amit ő tett és mondott éppen ennek az új kezdetnek a fényében lett valósággá. A feltámasztás ugyanolyan elsőprő erővel igazolja Jézus életét, tanítását, halálát, mint amilyen elsőprő erővel mindezt megsemmisítené, ha nem támadt volna fel. Ez tehát a sarokkő; ezen áll vagy bukik minden. A feltámadás visszafelé mindent érvényesít, amit Jézus mondott vagy tett.

A fentiekből fakad az új kezdet a tanítványokra vonatkozó tartalma is, hiszen Jézus feltámadása az, ami az ő életükre, tetteikre és szavaikra is vonatkozik - visszamenőleg. Mert figyeljétek, mit üzen Jézus - az angyalon keresztül - a tanítványoknak: *"menjetek el, mondjátok meg a tanítványainak és Péternek, hogy elöttetek megyek Galileába: ott meglátjátok őt, amint megmondta nektek."* Luther Márton rámutat, hogy Jézus valójában hitehagyóknak, árulóknak, semmirekellőknek kellett volna hogy nevezze őket. Ha valamit Jézusnak üzennie kellett volna, ha egyáltalán szóba áll velük, az az, hogy gyászosan leszerepeltek, mélyen csalódott bennük, és semmi esélyét sem látja annak, hogy ez változik; jobban teszik, ha soha többé nem kerülnek a szeme elé. Ehelyett: elöttetek megyek Galileába, és ott újra találkozunk. Luther Márton mondja, hogy *"az az üzenet, amit az asszonyok által küld nekik Jézus a tiszta kegyelem és irgalom szava, amint azt később az apostolok mélyen át is élték, és amit mi is átélünk, amikor bemocskolnak bennünket bűneink, valamint kísértések és kárhoztatás vesz körül."* (Luther: A Sermon on Christ's Resurrection, Mark 16:1-8. <http://www.lectionarycentral.com/easter/LutherGospel2.html>) A feltámadás tehát visszamenőleg igazolta Jézust, valamint lehetővé teszi, hogy ezáltal visszamenőleg minden kudarcot, árulást, nyomorúságot eltörölve új kezdődjön a tanítványok életében - akkor is, ma is. Az új kezdet lehetősége tiszta kegyelem és irgalom, ami a megnyomorodott, lelkiismeret furdalástól terhelt, szégyenkező és rettegő ember szívébe hihetetlen felszabadulást és szabadságot hoz. Amikor a tanítványok a legmélyebben vannak, Jézus gyógyító találkozásra hívja őket. A feltámadás, az új kezdet erői a megbocsátáson keresztül átformálják a jelent és a jövőt. Milyen mértékben?

III. Az új kezdet horizontja és jelentősége

Mi a fent említett átformálódása a jelennek, és milyen perspektívát jelent a feltámadásból fakadó új kezdet a jövőre nézve? Mi a jelentősége annak, ha életünk kapcsolódik a feltámadt Jézus Krisztushoz, azaz ha a feltámadás erői elérnek Jézusban bennünket?

A hét első napja, amelyen Jézus feltámadt, a keresztények számára nem pusztán egy különleges vasárnap (vasárnap, hiszen a hetedik nap a szombat volt). Az a nap nemcsak annak a hétnek az első napja, de az első napja, az előíze, a kezdete annak, amit a Biblia úgy nevez, hogy új ég és új föld. Jézus feltámadása nem csak annyi, hogy Isten igazolta az ő Fiát, és ezzel a történetnek vége. Sőt, Isten szabadító és megváltó történetének ez bizonyos értelemben kezdete; ahogyan Pál apostol írja, ő *"az elhunytak zsengeje"*. A zsenge a földből először kibújó hajtás, amit követ a többi, követ a szárba szökkenés, a virágzás, a termésadás. Ilyen a feltámadt Jézus Krisztusban az új kezdet. Egyénileg is, és az egész világ tekintetében is igaz, hogy amire az egyszerű mondat mutat - *"feltámadt, nincsen itt"* - az minden megújulásának, minden meggyógyulásának, minden átváltozásának a kezdete. Ha valaki eggyé lett Jézus Krisztussal, övé mindez, ígéret szerint részese lett ennek az új és tökéletes világnak. Az új kezdet horizontja tehát az egész világ újjáteremtése - aminek magja, lelki valósága Jézus és a Szentlélek által benned él!

A jelentősége pedig, először a negatív oldalról, a következő: *"Ha csak ebben az életben reménykedünk a Krisztusban, akkor minden embernél nyomorultabbak vagyunk"* - olvastuk Pálnál. Azaz ránk vetítve is igaz, hogy ha Krisztus nem támadt fel, ha számunkra nem valami egészen új kezdete, ha semmit nem ragadunk meg abból, ami a feltámadás horizontja, akkor teljesen felesleges, nyomorúságos a hitünk. Másképpen fogalmazva, ha neked a Jézusban való hit csak a jelenre, ez életre vonatkozik, ha a legfontosabb kérdéseid, hogy itt milyen áldás ér, milyen segítséget kapsz, hogyan gyógyul a lelked, miben lesz könnyebb a gyermeknevelés, hogyan lesz párod vagy rendeződik a párkapcsolatod - akkor az nyomorúságos hit. Mégpedig azért, mert csalódní fogsz, hiszen a Krisztussal való új kezdetben benne van sok-sok áldás itt, de nincs benne az, hogy minden úgy lesz, ahogyan te szeretnéd vagy álmodod. Ennek az új kezdetnek az a jelentősége, az egyik legszebb jelentősége, hogy felismered, hogy nem csak ez az életed van. Sőt, éppen azért, mert tudod, hogy egy egészen új és tökéletes élet vár rád, valamint Isten az egész világot újjá teszi egy nap, ebből nyersz vigasztalást számos dologban, amelyben itt nem látsz változást. Minden nehézség, fájdalom, tehetetlenség, veszteség egy ponttá válik egy olyan hatalmas történetben, amelyben már most tudod, hogy egy nap megoldódik. Sőt, úgy oldódik meg, hogy ami most veszteség és fájdalom, az azon a napon, titokzatos módon, gazdagság forrásává lesz.

Joni Eareckson Tada nevét többen ismerik könyveiből. Joni 17 éves volt, amikor egy végzetes fejesugrás következtében mind a négy végtagjára lebénult. Elbeszéli küzdelmeit, harcát, megbékélését és Istentől kapott küldetését. Egy alkalommal egy konferencián vett részt, ahol az igehirdető arra hívta a résztvevőket, hogy térdeljenek le és imádkozzanak. Mindenki így tett, kivéve Jonit, aki kerekesszékekben ült. Amikor ezt látta, sírni kezdett. De nem az önsajnálát és a szomorúság könnyei voltak ezek, hanem annak az örömnak a könnyei, ami elé jött, amikor látta, hogy több száz ember térdre borul Isten előtt. Gyönyörűnek látta ezt, mennyei képnek. Majd így folytatja: *"Amint ott ültem, az jutott az eszembe, hogy a mennyben én is szabad leszek ugrálni, táncolni, rugdosni, aerobikozni. És ... még mielőtt a vendégeket behívják a Bárány Menyegzőjének ünnepi asztalához, az első, amit megteszek a feltámadt lábaimmal az lesz, hogy hálából térdeimre borulok. Szótlatlanul fogok térdelni Jézus lábainál."* (In: Keller, King's Cross, 223) Ez az új kezdet horizontja és jelentősége!

IV. Az új kezdet belépése és hatása életünkre

Az új kezdet valósága, hangsúlyozom *valósága*, megszületik bennünk, amikor Jézus Krisztust életünk Urának, megváltójának fogadjuk be. A Szentlélek által Krisztus feltámadásának erejében részesedünk, ez az új élet, a keresztény élet.

Ugyanakkor az új kezdet bizonyossága egyre jobban át kell hogy járjon bennünket. Ennek módjáról - ismét - Luther Márton gondolatait szeretném ismertetni. Luther figyelmeztet arra, hogy a hit nem azonos sem az érzéseinkkel, sem az értelmünkkel, és ezt különösen fontos magunk előtt tartani, amikor az új kezdet valóságát kívánjuk magunkhoz ragadni, amikor azt szeretnénk, hogy a feltámadás nagy dicsősége átformálja azt, ahogyan a jelenben gondolkozunk, cselekszünk. Az érzéseink nem segítenek abban, hogy az eljövendő új kezdet fényében hordozzuk azt, ami nehéz

és fájdalmas; de az értelmünk sem lesz szövetségesünk ebben, hiszen milyen racionalitás tudna meggyőzni az új világról. Ha nem az érzéseinkbe és nem az értelmünkbe kapaszkodik, akkor mit tesz a hit? A hit feladata, hogy Isten Igéjéhez ragaszkodjon, és teljesen alárendelje magát az Igének, azaz Jézus kijelentésének. Kapaszkodjon bele a Bibliába, írja be azt a szívébe. Miközben érzem, tapasztalom, hogy még mindig a bűn és halál hatalmának vagyok alárendelve, a hit arra vezet, hogy elfogadjam az Igét, és egyre inkább egyesítsem a szívem Krisztussal. "Nos" - mondja Luther - *"ha a szív ragaszkodik az Igéhez, az értelem követni fogja; és ha az értelem követi, akkor minden más is követni fogja, a vágy, a szeretet és minden, ami az emberben van."* (Luther: A Sermon on Christ's Resurrection, Mark 16:1-8.

<http://www.lectionarycentral.com/easter/LutherGospel2.html>)*őször* Először tehát gyakorolnunk kell magunkat abban, hogy mind az érzéseink, mind az értelmünk által keltett kételyekkel szemben újra és újra visszatérjünk az Igéhez, és hitben magunkhoz öleljük. Ez nyilvánvalóan nem más, mint az imádság harca. Azért beszélek harcról, mert a feltámadott Jézusba és az örök életbe belekapaszkodni a küzdelmek idején egyáltalán nem megy könnyen, magától értetődően. Ezen a ponton említtem Luther Márton másik eligazító gondolatát, amelyet úgy summázok, hogy légy türelmes magadhoz. Az új kezdet e valósága úgy járja át az embert, mondja, amint Jézus példázatában a kovász megkeleszti a lisztet (Mt 13,3). *"Bár a dagasztás már elkezdődött, a tészta még nem kelt meg egészen. Így van ez itt is. Bár a szív ragaszkodik a hithez, hogy a halál és pokol legyőzetett, a kovász még nem dolgozta át egészen. Mert ez a hit át kell hogy járja, át kell hogy itassa a test minden részét, ameddig minden megkel, azaz tisztává lesz, és semmi más nem marad, csak a tiszta hit.* (Luther: A Sermon on Christ's Resurrection, Mark 16:1-8.

<http://www.lectionarycentral.com/easter/LutherGospel2.html>) Szítsa hát ez fel bennünk a vágyat, hogy az az új kezdet, amit Jézus Krisztusban öleltünk magunkhoz, egyre erősebben, egyre hatalmasabban átjárjon bennünket! Vágyjunk így Igéjére, éljünk ezzel a gyülekezet közösségében, hordozzuk egymás terheit, és erősödjünk az úrvacsorai közösség által! ÁMEN!

Lovas András